

Laose taikos viltys nyksta

Sustiprėjusi komunistų ofenziva Laose grasina išardyti visus planuojamus tarptautinius pasitarimus taikai įgyvendinti tame pietinio karo niokojamame krašte, o gal net ir išaukti tarptautinį ginkluotą konfliktą.

Maskvos radijas apkaltino JAV, kad jos keliančios pavojų "taikos pastangoms Laose", o Pravda vėliau paskelbė straipsnį, "siūlantį" nutraukti asmeninius ryšius tarp Chruščiovo ir

prez. Kennedžio, kaip tai buvo padaryta po U-2 incidento praeitais metais. Faktiškai jokių "asmeninių ryšių" tarp Chruščiovo ir prez. Kennedžio ir nebuvo, išskyrus kelių notų apsikeitimą, bet sovietai regimai planuoja sustiprinti priešamerikinės propagandos kampaniją, ruošdamiesi naujų puolimų serijai.

Princas Souvanna Phouma, Laoso neutralistų vadas, kurį komunistai tebelaiko legaliu krašto premjeru, davė suprasti, kad Laoso pilietinio karo paliaubų nereikia laukti, kol nebus išdirbtas politinis susitarimas.

Kautynės Laose tebesitęsia daugelyje frontų, ir JAV smarkiai padidino pagalbos tiekimą besitraukiančiai karališakai armijai.

Phoumos pareiškimas, paskelbtas per komunistų valdomo Šiaur. Vietnamo radiją, galutinai sugriovė viltis tų, kurie tikėjosi greitos pilietinio karo pabaigos.

Britai pasiuntė Sovietijai protestą dėl ginklų paliaubų vikinimo. Esą, ankstesniuose pasitarimuose tarp ambasadoriaus Sir Frank Roberts ir sovietų užs. reik. min. Gromyko Sovietija buvo sutikusi, kad skubios ginklų paliaubos esančios būtinės. Po to Londonas ir Maskva paskelbė bendrą atsišaukimą kautynėms sustabdyti. Bet Sovietija tebetęsia pagalbą Pathet Lao sukilėliams, siekdama kuo daugiau laimėti, kol Laosas nuvyks tarptautinė kontrolės komisija. Tuo tarpu provokarietiška Boun Oum vyriausybė paskelbė sutinkanti tartis dėl ginklų paliaubų.

Iš Sovietijos prieš kelias dienas grįžęs Souvanna Phouma, visiškai neužsimindamas apie ginklų paliaubas, pakvietė Pathet Lao sukilėlių ir "savanaketo grupės" atstovus į "savo" sostinę Xieng Khuang deryboms dėl jo "vyriausybės" sudėties. Šią "vyriausybę" jis nori sudaryti prieš gegužės 12 Ženevoje numatytą pradėti keturiolikos valstybių konferenciją.

Washingtono prez. Kennedy tarėsi su savo svarbiaisiais patarėjais ir kongreso lyderiais, kurių priemonių imtis prieš komunistų remiamus sukilėlius. Tų priemonių tarpe numatoma padidinti karinę pagalbą Laoso vyriausybei. Taip pat studijuojamas pagalbos padidinimas Laoso kaimynams -- P. Vietnamui ir Tailandui.

Penktadienį prez. Kennedy tarėsi su buv. prez. Hooveriu ir generolu MacArthuru, vėliau kalbėjosi su amb. Stevensonu ir JT gen. sekret. Hammarškjöldu. Jungtinių Tautų sluoks-

niuose kalbama, kad prezidentas svarstęs galimybę Laoso klausimą įnešti į JT Saugumo Tarybą.

Jei nepasisiektų sulaukyti komunistų išgalėjimą Laose, Amerika patirtų dar vieną didelį smūgį. Komunistai, kontroliuodami Pietryčių Azijos širdį, padidintų subversinę veiklą P. Vietname ir Tailande.

Iš kitos pusės, JAV administracijos sluoksniuose pripažįstama, kad karinė intervencija Laose būtų nepopuliari daugelio sąjungininkų tarpe ir sukeltų antagonizmą didelėje pasaulio dalyje. Taip pat būkštaujama, kad SEATO pagalba premjero Boun Oum vyriausybei galinti iššaukti atvirą komunistinės Kinijos ir Šiaurinio Vietnamo intervenciją.

Kaip dabar atrodo, JAV vyriausybė ruošiasi paskelbti naujus įsipareigojimus ir padidinti karinę pagalbą P. Vietnamui ir Tailandui, kad tie kraštai galėtų atsispirti atvirai arba partizaninei komunistų agresijai.

Prancūzų ir britų diplomatai Vientiane, kurie buvo pareiškę nepasitenkinimą dėl JAV instruktorių grupės pavertimo karine misija, beveik neatkreipė dėmesio į JAV karinės pagalbos padidinimą, susirūpinę paskutiniuoju Phoumos pareiškimu dėl ginklų paliaubų. Jie tikėjo, kad Phouma yra vienintelis žmogus, kuris galėtų krašte įgyvendinti vienybę, bet dabartiniai jo veiksmai rodo žygiavimą Maskvos keliu.

JAV atmetė komunistinės Kinijos reikalavimą sustabdyti karinių reikmenų tiekimą Laoso vyriausybei ir atšaukti karinių patarėjų misiją.

Praeitą savaitgalį visoje Amerikoje buvo prarasti civilinės gynybos pratimai. Jų metu prez. Kennedy per specialų radijo tinklą pareiškė, kad "mes nelaukiame karo, bet turime būti pasiruošę blogiausiam atvejui". Vėliau Chicagoje jis pabrėžė, kad didžiausią pavojų Amerikai sudaro ne rusai, bet "mūsų neapsisprendimas daryti tai, kas turi būti daroma".

Alžire vyksta valymai

Narsumu išgarsėjęs prancūzų svetimšalių legijono pulkas išsprogino savo kareivines Zeraldo miestelyje ir dramatiškai išvyko užmarštin -- už bausmę dėl nesėkmingo bandymo sukilti prieš prezidentą De Gaulle.

Kai kurie legionieriai, susodinti po dešimtį į karinius sunkvežimius ir gabenami į legijono centrą -- Sidi Bel Abbés kareivines -- šaudė į orą ir, mėty-

ANTANAS SMETONA, clevelandiečių Birutės ir Juliaus Smetonų sūnus, šiuo metu studijuojantis muziką Mannes College of Music New Yorke ir fortepijoną pas žinomą pianistę Nadia Reisenberg, balandžio 29 d. Clevelande Dirvos suruoštame pianistų varžybų koncerte laimėjo vyresniųjų pianistų grupėje pirmąją premiją ir \$200.

Pianistų konkurso laimėtojai

Jaunųjų pianistų konkurso koncertas įvyko praėjusį šeštadienį, balandžio 29 d. Jame dalyvavo visi anksčiau įsiregistravusieji dalyviai, kurių buvo 13.

Pirmąją vietą vyresniųjų grupėje laimėjo Antanas Smetona. Antrąją -- Jūra Gailiušytė.

Pirmąją vietą jaunesniųjų grupėje sprendė komisija padalino Laimutei Obelenytei ir Marytei Gailiušytei. Antroji premija buvo paskirta Mykolai Drungai.

Dovanomis buvo apdovanoti ir

visi kiti konkurso dalyviai, kurie gražiai pasirodė ir susirinkusių koncerto svečių buvo gražiai sutikti.

Vyresniųjų grupės laimėtojas premijas įteikė B. Paplėnienė - Tautinės Sąjungos vicepirmininkė ir K. Pocius - East Chicago Tautinės Sąjungos skyriaus pirmininkas.

Jaunesniųjų grupėje Dirvos redaktorius B. Gaidžiūnas ir Dirvos skaitytojų vardu Ant. Garmus. Daugiau apie varžybas kitame Dirvos numeryje.

MARYTĖ GAILIUŠYTĖ

LAIMUTĖ OBELENYTĖ

Su Kuba nebus deramasi

JAV atmetė Havanos pasiūlymus, kad JAV turėtų savo nuomonių skirtumus su Kuba išlyginti, pradėdama derybas su Fidel Castro režimu. Baltųjų Rūmų kalbėtojas Lincoln White pabrėžė, kad pagrindinę problemą Kubeje sudaro komunistų veržimasis į Vakarų hemisferą, o dėl komunizmo negali būti jokių derybų.

Kubos pasiūlymas buvo paskelbtas kartu su pareiškimu apie naują, artimą "tiesioginę, ginkluotą amerikiečių agresijos pavojų". Prez. Dorticos tam reikalui išaiškinti naktį iš lovų prikėlė visus užsienio diplomatus, sušaukdamas juos skubion konferencijon.

Praeitą savaitgalį premjeras Castro prieš televizijos kameras tariamai diskutavo su 1000 nelaisvėnų paimtų nelaimingai pasibaisusios invazijos dalyvių. Jis aiškino, kad skatinsias Kubos liaudį pasigailėti jų gyvybių, o tuo metu belaisvius saugą milicininkai, atstovaujant "liaudį", nuolat šūkavo "paredon!", t. y. prie sienos sušaudyti.

ARMIA VERCIA TESTI "VIENYBES DERYBAS"

Automatiniais šautuvais ginkluota kariuomenė bando sulaukyti politinius Kongo vadus, kad jie neišsiskirstytų, kol išspręs savo ginčus vadinamoje vienybės konferencijoje.

Ginčo branduolį sudaro Katangos prez. Tschombe,

kuotą kalvą Viduržemio jūros pakrantėje.

Maurice Challe bus teisiamas devynių asmenų kolegijos keturių civilių ir penkių generolų.

Prancūzijos gynybos ministras išvyko į Alžirą vadovauti tvarkos atstatymui. Areštai ir kratos tęsiama. Alžire stovintis kariuomenės vadovybė keičiama. Tikima, kad bus didelių permainų ir policijos bei civilinės administracijos sluoksniuose.

kuris pareiškė išeinąs iš konferencijos dėlto, kad centrinė vyriausybė nusilenkė Jungt. Tautų reikalavimui išvaryti iš Kongo visus užsieniečius patarėjus. Už tai jis buvo areštuotas, bet po dvi dienas trukusio bado streiko paleistas, tuo metu gen. Mobutu kariuomenei užblokuojant kitų 280 politinių vadų išsiskirtumą iš konferencijos.

Konferencija buvo sušaukta paruošti Kongo autonominių provincijų federacijos planus. Tam projektui pritarė Kasavubu ir Tschombe, bet pastarojo optimizmas išnyko, kai jis sužinojo, jog centrinė vyriausybė sutiko priimti JT Saugumo Tarybos rezoliuciją. Tschombes administraciją, kaip žinoma, didele dailimi sudaro belgai.

Po Tschombes išvykimo pradėjo kursuoti gandai, kad į konferenciją atvyksias ir Gizenga. Jis pasiuntė skundą Jungt. Tautoms, kad belgai atsiuntę penkis lėktuvus kareivių, kurie pradėsia intervenciją Kongo. Jis grąsina, kad tuo atveju jis šauksis pagalbą "užsienio jėgą".

CHRUŠČIOVAS: -- Ko žiopstote? Paskubėkit su ja greičiau susitvarkyti!...

SKAITYTOJŲ PASTABOS

Latviai ir mūsų Palanga

Pereitų metų lapkričio m. 12 - 13 dienomis vykusioje Chicago tautybų festivalyje latviai savo skyriuje išstatė Latvijos žemėlapi su naujais Latvijos - Lietuvos sienų pakeitimais, būtent: Latvijos siena ties Mažeikių pravaista per Lietuvos teritoriją tiesiog į pietus iki Kretingos, o nuo Kretingos maždaug buvusio Klaipėdos krašto siena pasukta ir nuvesta iki jūros. Taip kad Palanga, Šventoji, Skudodas su visomis jų vietovėmis parodytas kaip Latvijos teritorijos dalis.

Ką gi, lietuviai, pamatę tokį brolių latvių žemėlapi, kiek nustebę, bet niekas iš mačiusių nepalaikė rimtu dalyku, o greičiau priėmė tai su tam tikru humoro žiupsneliu ir gailėsčiu, kad tokie "neapsižiūrėjimo" nekalti reiškiniai neapsakomai (sąkytume, intymiai) stabdo mūsų abiejų tautų pastangas ties keliu į bendrą ateitį, į mūsų laisvų tautų išlikimą.

Toks maždaug jausmas, pamint šitą faktą, nuskambėjo ir kai kurioje mūsų spaudoje - Dirvoje, Vienybėje ir kitur. Ir viskas. Bet latviai į šito jų "neapsižiūrėjimo" iškėlimą mūsų spaudoje gana nelauktu būdu reagavo: užuot atsiprašę už latvių jaunųjų menininkų "neapdairumą", jie apkaltino lietuvių spaudą, kam jinae pagrindo kėlusį savo skaitytojus tokį susijaudinimą. Vaidingumo dėlei čia perciuosiu rašytojo E. Skujenieko išverstą į lietuvių kalbą ir įdėtą į š. m. sausio 13 dienos Dirvos Nr. 5 latvių laikraščio "Laiks" komentarą (kalba netaisyta):

"Lietuviams ir lenkams, net svetur, dažnai pasitaiko teritoriniai ginčai, kad ir Vilniaus reikalai. Su latviais visą laiką buvo gyvenama taikioje. Bet dabar lietuvių spaudoje pasigirdo

sujaudinti balsai, kad latviai "prisijungė" Palangą. Susijaudinimo priežastis -- neseniai įvykusiam tautybų festivaly, Chicagoje, latvių stende buvo išstatytas žemėlapis, kuriame Palanga buvo Latvijos ribose. Latviai -- chicagiečiai, be abejo, nelaimingi šios "aneksijos" nesuipratimu, kuri pasitaikė per latvių jaunųjų menininkų, ruošiančių šį žemėlapi, neapsižiūrėjimą -- jie, vedant Latvijos sienas, pietų sieną nuvedė per žemai paliečiant Palangą. Broliai lietuviai gali būti tikri, kad tik šiuo būdu atsirado "agresija". 1919 m. vežiant bermontininkus, latvių kariuomenė užėmė ir Palangą, kurią tuojau, be jokių pretenzijų, atidavė Lietuvai. Jei kada nors būtų kilusi mintis apie Palangos prijungimą prie Latvijos, tai toji būtų buvusi pati patogiusia proga."

Pateikdamas šitą latvių "Laiks" paaiškinimą, E. Skujenieks dar nuo savę pridėda, kad kai kuri lietuvių spauda linkusi iš adatos net vežimą priskaldyti. Taigi, E. Skujenieks, kaip ir latvių "Laiks", mus, lietuvius, moko, kaip su latviais reikią sugyventi ir juos suprasti. Čia, žinoma, ne tiek svarbu mums žemėlapių "klaidos" kiek pats tos "klaidos", paaiškinimas, nes pastarasis pakankamai pasako ir tokios "klaidos" priežastis. Pasak "Laiks" korespondento, lietuviams ir lenkams, net svetur gyvenantiems, dažnai pasitaiką teritoriniai ginčai, kad ir dėl Vilniaus... Atseit, lietuviams teritoriniai "ginčai" turėtų būti įprasti -- "natūralūs" ir nesukelti jokio įspūdžio, juo labiau ginčui iškylus su latviais (visą laiką gyvenusiais taikioje) ir tai dėl tokios Palangos... Visų pirma čia reikia pažymėti, kad lietuvių tauta nuo savo valstybės atkūrimo iki žlugimo

jokių teritorinių ginčų, išskyrus latvių pėsienį su kaimynais neturėjo.

Lietuvos-Rusijos siena buvo nustatyta 1920 m. Maskvos sutartimi, pietų siena su lenkais 1920 m. Suvalkų sutartimi, vakarų siena su vokiečiais buvo galutinai išvesta 1923 metais. Netikėtus priešų užpuolimas ir teritorijos dalies užgrobimas yra ne ginčas, bet karo klausimas.

Taigi, nei visas pietų-rytų Lietuvos kraštas su sostine Vilniumi, nei Palanga, nei kuri kita etnografinės Lietuvos teritorijos dalis ginčų objektais su kaimynais niekad nebuvo ir negali būti.

Tačiau su latviais, nustatant 1921 metais Lietuvos - Latvijos sieną, teritorinių ginčų būta ir gana keistų, kuriuos tik arbitražo būdu pavyko likviduoti, ir tai Lietuvai atsisakant Latvijos naujai kurių etnografinės Lietuvos teritorijos dalių.

Tuos teritorinių ginčų patys latviai ir sukūrė, 1918-1920 m. abi broliškosios - lietuvių ir latvių tautos grūmėsi su gausiais priešiniais dėl laisvės, dėl gyvybės, Latvians teko mažesnė laisvės kovos našta, kaip lietuviams, nes jie turėjo tik du priešus: bolševikus ir bermontininkus, kuriuos 1919 m. pabaigoje sėkmingai išstūmė iš savo teritorijos, palyginti, ramiai galėjo grįžti savo naujai valstybei pagrindus. Deja, latviai nenurimo ir nesitenkino kaip valstybės savo etnografinės ribose: tuo metu jie dairėsi kaimynų link, kaip praplėsti savo teritoriją pastarųjų sąskaiton. Ir štai 1919 m. lapkričio m. pabaigoje, kada Lietuvos kariuomenė, sumušusi prie Radviliškio bermontininkus, sukaupia visas savo jėgas ir nuo Gardino iki Alūkštos visu milžinišku frontu grumiasi su bolševikais, sėkmingai juos stumdama iš Lietuvos teritorijos, -- latvių kariuomenė įsibrauja į Lietuvos pajūrį iki Klaipėdos krašto sienos.

"Laiko" korespondentas teigia, kad... "1919 m. vežiant bermontininkus, latvių kariuomenė užėmė ir Palangą, kurią tuojau, be jokių pretenzijų, atidavė Lietuvai"... Latvių kariuomenė vyti ar persekioti bermontininkus Lietuvos teritorijoje neteko, nes lapkričio m. 22 d. latviai juos sumušė prie Mintaujos, o lapkričio m. 23 d. lietuviai juos pribagė prie Radviliškio. Alijantams paprašius, Lietuvos vyriausybė bermontininkų likučiams leido evakuotis mūsų kariuomenės lydimiems tik Radviliškio - Tauragės geležinkelio ruožu ir tik ties Taurage-Pagėgliais pereiti tuometinę Lietuvos sieną. Ir gruodžio m. 15 d. paskutiniai bermontininkai ties Taurage peržengė Lietuvos sieną. Taigi Lietuvos pajūryje tuo metu nebuvo nė vieno bermontininkų kareivio.

Jei latviai būtų tuojau "atidavę Lietuvai Palangą be jokių pretenzijų", kaip "Laiks" korespondentas tvirtina, tai šiandien nebūtų ir latviškos Palangos istorijos ir greičiausiai dar ir dabar nepasitaikytų palangiškų "apsirikimų"... Bet latviai beveik pusantų metų išlaikė Lietuvos pajūrį okupavę. Ir tik už didelę kainą 1921 m. kovo m. 31 d. iš ten pasitraukė. Maždaug po metų po Palangos užėmimo, t. y. 1920 m. rudenį latviai pakartojo panašų žygį ir šiaurės rytų Lietuvoje. Kai Lenkija sulaužė Suvalkų sutartį ir 1920 m. spalio m. 9 d. pradėjo žygį į Vilnių ir į visą Lietuvą ir kai Lietuva vėl sukaupė visas jėgas ginti krašto laisvę, -- latvių kariuomenė spalio m. 12 d.

(Nukelta į 5 psl.)

Los Angeles jaunieji skautai -- vilkiukai iškilo patikrinime. Iš kairės stovi: draugovės adjuntas D. Jokubauskas, V. Safrončikas, S. Geštautas, T. Mažeika, R. Janulevičius, G. Janulevičius, A. Mikučis, K. Kančauskas, R. Pažėra, V. Vilimas, A. Keršonis, V. Narbutas, J. Damkus ir T. Stančikas. L. Kančausko nuotrauka

KAS KĄ VALDO LIETUVOJE?

Nuo praeitų metų žiemos Sovietų Sąjungoje vyksta valymai žemės ūkio pareigūnų tarpe. Reta kuri respublika liko nepaliesta. Tik kažin kokia tyla gaubia Lietuvą. Tartum ten būtų "viskas tvarkoj"...

Kai kuriose respublikose priešinys tarp vietinių ir rusų kolonistų taipogi paaiškėjo garsiais sprogimais. Lietuvoje gi -- tyla.

O vis dėlto atidžiam krašto spaudos sekėjui nesvetimi įvairūs keisti dalykai, kurių negalima nepastebėti. Susidaro įspūdis, kad kažin kaip netvarkoj; bene mažėja okupanto "monolitinis" veidas; bene ryškėja kai kurie plyšiai. Taip ir kyla klausimas: kas ką valdo?

Štai, "TIESA" nuo š. m. pradžios įsivedė pastovią skiltelę "Šiandien Sovietų Sąjungoje". Kas žino, kiek skaitytojų įdomi ta skiltis? Beje, dar neperseniausiai buvo kalbų, kad "Sovietų Sąjunga" redakcijai iš viso reikėtų uždaryti; ji gali paimti medžiagą iš "Tiesos", o bendrasąjunginės reikmės straipsnius vistik gaus iš TASSO. Bet nei staiga pasirodo, kad "Sovietų Sąjunga" yra "oficinas" -- o ne TIESA.

Pernai maskvinių "Izvestijų" korespondentas išpylė ilgą ir piktą straipsnį apie Vilniaus "Neringos" kavinės tariamai ištaigingą įrengimą. Tai esąs pinigų švaistymas ir t. Kas žino, sako kad "Izvestijos" korespondentas Vilniuje iš viso yra pasipūtęs ir į rusiškų "antžmogijų" maniją paslinkęs pilietis; atėjo kavinėn; jo niekas neatpažino; neįtraktavo, kaip pridera ponui draugui; na, ir supykė tasai. Nei TIESA, nei kitas laikraštis to "Izvestijų" užsipulimo lietuviams neminėjo. Tik po kelių savačių perspausdino straipsnį apie "Neringos" kavinę iš vieno centrinio architektūros žurnalo, kuris randa vidaus architektūrą, papuošimus ir t. atliktus pavyzdinai...

Kaip suprasti tokį rusų korespondento poelgį? Negi jam daugiau tikėsi, kaip specialistams? O gal pasikėlė jo pareigų pobūdis; gal jau jis dabar eina daugiau rusiško "angelo sargo" pareigas; vaidina denunciatoriaus rolę?

Sveikatos ministras drg. Dirsė nusiėmė pernai be garso ir be kvapo. Drg. Dirsė, kaip tenka girdėti, yra neblogas vyras, tik

labai jau guvęs oportunistas. Sako, dar ir mergišius -- kas be ko. Taip sykį turėjęs romaną su vieno gydytojo žmona, ir pargrįžęs vyras abu pagavo, taip sakant, "in flagranti", kas drg. ministrui kainavo nemažą gužą kaktoj. Dėl to atsitikimo -- fama est -- jis ir nuvirto nuo kėdės. Sunku patikėti, kad tokios smulkmenos dėliai nukristų toks valdžiai brangus pareigūnas.

Reikalas tačiau darosi visai nejuokingas, sužinojus, kad minėtoji gydytojiene ir jos vyras išvyko -- rusai; ir dar gana stipriais pečiais. Žodžiu, viskas galima, bet...

Arba grįžkime prie žemės ūkio. Štai, 1960, XII, 28 d. TIESA išspausdino feljetoną apie "spekulantą" Maldeikį. Tasai, kartu su rusu Kuznecovu, Kauno rajono kolchozams pristatė vagonus grūdų -- iš Kazakstano, kad išpildytų planą. Vilniuje "spekulantas" Šliževskis užpirkė gyvulius ir statė į Ukrainą (kur vasarą dėl sausros išplovė gyvulius ir paskui neturėjo kuo planą užpildyti). Ir Šliževskis veikė kaip "kontraktorius", atsieit legaliai. Tarp visos eilės Kauno rajono kolūkių, gavusių grūdus iš Kazakstano vagonais, buvo ir "Gintaro" kolūkis, kuris minėtiems "spekulantams" -- prityrusiems, anksčiau premijoms apdovanojusiems ž. ū. pareigūnams -- išmokėjo didelius "dienpinigius".

Drg. Chruščiovo atskaitoje sausio mėnesį, kada maudė ir murkdė vieną po kito žemės ūkio pareigūnus -- sukčius, Lietuvai teko palyginti mažą "pylos". Ne nuostabu, mėsos ir pieno produkcijoje nuo 100 ha, naudmenų Lietuva, greta Latvijos ir Estijos, jau vėl pirmavo visoje Sąjungoje. Chruščiovas net gyrė drg. Lebedevą, socialistinio darbo didvyrį už šaunius pasiekimus žemės ūkio srityje. Greit Lebedevą girti pasiskubino ir drg. Sniečkus -- už pasiekimus gyvulininkystės srityje.

Bet keisčiausia tai, kad drg. Lebedevas yra kaip tik Kauno rajono "Gintaro" kolūkio pirmininkas! Atseit, pirmininkas vieno iš kolūkių, kurie 1960 m. grūdų gamybos planą išpildė su šlaivimais, grūdais iš Kazakstano! Kovo mėnesį Vilniuje įvykusi plenume ž. ū. klausimais buvo už "suktybes" išmestas iš CK Jonišio komunistas -- lietuvis Variakojis ir jo pavaduotojas. Užspulstas ir jau minėtasis Šliževskis. Bet ne žodžio neprisitaikė apie Maldeikį -- Kuznecovą, kazakstaniškų grūdų statytojus! Ar buvo nepatogu koki nors prikriti drg. Lebedevui? Ar dėlto kad jį pavyzdžiui pastatė Chruščiovas? O gal dėlto, kad yra... Tiek to.

Keisti dalykai vyko ir dėl Nykščio -- Skliuto - Petrausko bylos. Kaip žinia, šie trys lietuviai buvo teisiami aukšč. teismo Vilniuje už neva gyventojų (žydų) žudymus vokiečių okupacijos pradžioje. Verta čia keletą žodžių įterpti dėl tų "bylų", kurios staug, kaip grybai po lietaus, iš-

augo šį pavasarį Estijoje, Latvijoje, Gudijoje, Ukrainoje ir t. t. Iki 1959 m. vidurio okupantų valdžia mažai teusimindavo nuostolius žmonėmis, kuriuos karo metu turėjo Lietuva. Jeigu ir užsiminta apie nacių masines skerdynes, tai kalbėta tik apie "tarybinius patriotus", nenoromis užsimenant, kad nacių aukomis pirmoje eilėje buvo žydai. Veikiau ir mieliau kalbėta jau apie raudonarmiečius, kurių belaisvius -- ir lyg dėl dekoracijos paminėtas ir vienas kitas lietuvis -- komunistas.

Priežastis, kodėl 1959 m. vidury staiga suklilo agitpropas -- tai gyventojų surašymo duomenys. Po karo sovietų valstybinė komisija ištyrė nacių žudynių masinius kapus ir nustatė, kad viso jų išžudyta apie 360,000 žmonių, iš kurių nedaugiau 200,000 - 250,000 vietinių gyventojų. Bet surašymo duomenys parodė, kad kraštas sudėjo daug didesnę duoklę žmonėms: trūksta mažiausia 700,000 žmonių! Kur jie dingę, kas juos "išbraukė"? Visai suprantama, kad okupantai viską stengėsi suversti hitlerininkams; negi prisipažins, kad patys nemažesni kriminalistai už nacius! Karštingiškai besimėdanti ir įrodinėdami, kad 1944 m. komisijos daviniai "klaidingi", naujieji ponai draugai tuoj perėjo į priešpūlį. Jų planas -- pasinaudoti žudiko Eichmano sugavimu ir byla, iš to padaryti dar atitinkamą politinį biznį žmonių lavonais. Ta proga ypač jiems parpuo suteršti nerusų tautų laisvės sąjūdžius (tartina kraujo hipoteka. Štai, kodėl staug, kaip iš dangaus, atsirado visokios "bylos" Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Estijoje teista senai nuteistus žmones; vienas net atsigabentas -- iš Kazakstano kur atliko bausmę... Nekitai ir kitur. Klasiškas skubotumo ir neapsižiūrėjimo pavyzdys įvyko Lietuvoje su jau minėta Nykščio byla.

Skiltyje "Sovietų Sąjunga" Litva puslapiuose vilniškė TIESA vasario 25 d. nurodė, kad "laikraštis (t. y. Sov. Ltv.) spausdina medžiagą apie minėtą "bankitų" teismą Vilniuje. Bet pačioje Tiesoje apie bylą nė žodžio! Nors išvakarėse jau (II, 24) d. Maskvos TASSO agentūra spėjo visam pasauliui apie tą bylą pranešti! Vasario 28 d. "Komjaunimo Tiesa" apie minėtą bylą -- perspausdino Trojanovskio straipsnį iš "Sovietų Sąjunga" Litva, nurodant šaltinį. O pati TIESA tik kovo 11 d., t. y. už dviejų savaitų, apšvietė savo skaitytojus, kad tokia byla iš viso įvyko!

Negi "Tiesai" ar "Kornj. Tiesai" pritrūko korespondentų nusiųsti į pačiam Vilniuje vykstančią bylą? Gal jie negauna TASSO pranešimų? O gal nenorėjo lietuviško svieto juokinti ta komedija? Bet greičiausia čia ne tyčia pasirodė, kad tikrasis LKP organas yra "Sovietų Sąjunga" o ne "Tiesa"...

Žodžiu, neaišku, kas ką valdo: komunistai nekomunistus ar ruskiai komunistus ir nekomunistus lietuvius... (vb)

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

dovanos
* taupytojams *

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR
BALANDŽIO MEN. DUODAME
ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

DARBO VALANDOS:
5 1/4% mokamo už
ilgalaikės
taupymą!

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

J.S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas
1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing
Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinė kolegija sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor - in - chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

LB Tarybos rinkimus einama ne be rūpesčių

JAV Liet. Bendruomenės III-iosios Tarybos rinkimų mašina jau juda: pasiūlyti kandidatai, rinkimų komisijos atlieka parengiamuosius darbus, siekiama pajudinti rinkikų mases.

Vis dėlto LB Tarybos rinkimus einama ne be rūpesčių. Dirvos redaktorius ties jais stabtelėjo balandžio 12 dienos vedamajame, išryškindamas ypačiai du. Papildomai prie šių dviejų bendruomeninių rūpesčių taip pat norime stabtelėti ir mes.

Visų pirma tai pačios LB Tarybos vaidmuo.

Ar ji ligi šiol pateisino į ją dedamas viltis? Kaip paprastai gyvenime esti, vieni ją gynė, kiti nesigailėjo priekaištų. Teisybė yra kur nors apie vidurį. Vis dėlto LB Taryba ligi šiol didžiausią savo dėmesio dalį teskyrė vad. organizaciniams reikalams — LB įstatų, kultūros, švietimo ir kt. savo institucijų statutų svarstymui ir pn. klausimams. Atrodo, jau pribrendo laikas, kad LB Tarybą taip pat ateitų mūsų švietimo, kultūrinio ir visuomeninio gyvenimo didžiosios problemos.

Ne paslaptis, kad juo toliau, vis labiau savo gyvenime matome stingimą, pailsimą, net pasimetimą. Vietoj polėkių ir entuziazmo daug kur tekturame tik iš inercijos. Tautinė ugnis gęsta, neatsispirinama nutautilio grėsmei. Štai kad ir dabartinės mūsų studentijos gyvenimo bei nuotaukų vaizdas: Atėjo nuosmūkis, apatija, pesimizmas. Jau nerandame emocingų patriotinių šūkių. Juos pakeitė klausimai, kodėl aš turiu būti lietuvis? Ar lietuviybė yra vertybė? Kas mes esame? (V. Gegevičiūtė, "Studentų Gairių" 1961 4 nr.).

LB Tarybos kandidatų, kaip teisingai Dirvoje pabrėžiama, ne tik užtenka, bet jų net su kaupu atsirado. Dabar turėtų sekti tolimesnis žingsnis: maža kandidatuoti ir išrinkti siekti, bet taip pat reikia pradėti iš anksto rūpintis, kaip LB Tarybą veiksmingą bei darbingą padaryti. Iš tikrųjų idealu būtų, kad visų mūsų gyvenimui, rasdamas geriausių atsakymus į degamuosius klausimus.

Šioj vietoj norisi taip pat žodį tarti dar vienu reikalu. Labai džiugiu reikiiniu reikia laikyti mūsų jaunimo bei profesionalų kandidatavimą. LB Tarybos darbai šių mūsų žmonių didžiai reikia. Tai būtų tikrai išganingas papildymas inteligentinio mūsų proletariato gretų, kurios ligi šiol mūsų viešajame gyvenime daugiausia tesireiškia. Šis balsas tebūna viešas pasisakymas už mūsų jaunimo ir profesionalų išrinkimą į LB Tarybą!

Pagaliau prieiname prie pačių rinkikų. Labai teisinga Dirvos redakatoriaus pastaba, kad ligšioliniai LB Tarybos rinkimai šiuo atžvilgiu nebuvo optimistiški: rinkimuose tedalyvavę palyginti tik nedideli lietuvių skaičiai.

Kokios ateities perspektyvos?

LB organai daro, ką gali: balsuoti prašo, ragina, kreipiasi į rinkikų bendruomeninės garbės pajautimą ir t.t. Jei norite visiško atvirumo — ir jo nevengiame: gyvename stebuklo viltimi! O gal pajudėsime! Juk tiek daug šnekame apie demokratizmą, tad kas gi tas mūsų demokratizmas! Tik žodis? Tik tuščia frazė? Ar vykdomasis principas?

LB Tarybos rinkimai sudaro sąlygas kiekvienam lietuviui reikštis aktyviai: kandidatuoti ir už kandidatus balsavimu pasisakyti. Tai ir yra demokratinio principo gyvenimiškas vykdymas.

Šito laukiamo iš kiekvieno sąmoningo lietuvi.

St. Barzdukas

NETEISINGOS IŠVADOS APIE "MADAME BOVARY"

"Dirvos" 46 numeryje Z. Gavelis komentuoja Dr. V. Čepo paskaitą, skaitytą kultūriniam subatvakaryje Bostone, Mazonu, kad Z. Gavelis įspėja, jog ta "paskaita nebuvo akademine, bet jaunuoliška", priešingu atveju dėl kaikiurių paskaitininko žodžių tektų labai nustepti. Tie žodžiai šį kartą liečia Flaubert'o romaną "Madame Bovary". Dr. Čepas nesupranta, kokie buvo "įmanomi motyvai", pateisinantieji šio romano išleidimą lietuvių kalboje, ir visai nesistebi, kad jaunimas tokių knygų neskaitytų. Jos jaunimui netinkančios.

Daug, daug yra prirašyta apie

tą romaną, bet tokio nuvertinimo "Madame Bovary" iki šiol dar nebuvo susilaukusi. Šis romanas pasaulinėje literatūroje yra vadinamas vienas iš klasiškiausių. Ilgoje iki šiol prirašytų romanų virtinėje "Madame Bovary" vis dar stovi pirmose vietose, kaip pavyzdys labai tobulo šio žanro kūrinio. Jo autorius, Gustave Flaubert, vis dar yra laikomas vienu iš didžiųjų stilistų pasaulio literatūroje.

Yra seniai priimta ir dar nepakeista literatūros žinovų nuomonė, kad iš romano "Madame Bovary" negalima išmesti nei vieno žodžio, nes romanas literatūrinio atžvilgiu yra visiškai tobulas. Ne tik stilius, apimtis, kompozicija, intrigos vystymas, bet ir realistinis žmogiškosios prigimties trūkumų perdavimas turi visas didelio meniško kūrinio ypatybes. Mano supratimu, tai ir buvo motyvai, pateisinę šio romano išleidimą lietuvių kalboje. Tai buvo tie patys motyvai, kurie vertė "Madame Bovary" įtraukti į literatūros programą Lietuvos gimnazijose. Ir, tur būt, neapsiriksiu saky-

Z. Mikšienės vadovaujama artistų grupė, balandžio 16 d. Detroite Vasario 16 Gimnazijai remti vajuje suvaidino komediją "Uošvė į namus -- tylos nebebus", kuri publikos buvo šiltai priimta. Nuotraukoje stovi: A. Pesys, veikalo režisiorė Z. Mikšienė, A. Šileikaitė, Petrauskas, Ražauskas, E. Šulcaitė, A. Glatkauskas, Sėdi: Ijasevičius ir Laurinavičienė.

J. Gaižučio nuotrauka

MOTINOS DIENĄ PASITINKANT

EMILIJA ČEKIENĖ

--Paskui atėjo sutemos, juoda rudens naktis, per naktį alpo motinos nerimstanti širdis, -- rašė Mykolaitis-Putinas Lietuvos okupacijų metais.

Ir nuo to laiko lietuvių motinos širdis nerami iš rūpesčio dėl pavergtos mūsų visų motinos tėvynės Lietuvos. Nerami, kad jos vaikai, klajodami po platų pasaulį, matydami daug gražių gamtos vaizdų, aukštų kalnų, vingiuotų upių ežerų, niekur neatras ir nematys tokio gražaus gamtos vaizdo, kuris prilygtų jais banguojantiems mūsų tėviškes laukams, žibuokliui, dobiliukų ir kitų gėlių, tartum patyrisio dailininko ranka švelniai supintomis spalvomis pievoms. Ir niekur nematys tokio miško ir kvepiančio sodo, kur išgirstų vyturėlio dainą, lakštingalą ir visą tėviškes padangės paukščių koncertą.

dama, kad nėra nei vieno humanitarinių mokslų baigusio žmogaus, kuris nebūtų išsamiai šio romano išnagrinėjęs tiek kalbos, tiek psichologinio patikimumo atžvilgiu.

Gaila, kad vertimas į lietuvių kalbą yra labai blogas ir knygos išvaizda nepatraukli. Gal tai ir buvo klūtis, neleidusi Dr. Čepui tinkamai suprasti "Madame Bovary". Vadovaujantis tokia nuomone reikėtų iš knygų lentynų išmesti ne tik Flaubert'ą, bet ir Šekspyrą, Dostojevskį, Tolstojų, Zolą, Mauriac'ą, T. Manną, Graham Greene, Hemmingway ir iš viso visus geriausius romanų rašytojus, nes jų kūriniuose kaip tik žmogaus ar visuomenės neigiamos ypatybės sudaro pagrindinę problemą.

Birutė Drungienė, Chicago

AR NUOPELNAI TIKRAI VERTIEMS SKIRIAM?

Kelionė satelitais apie žemę, tai ne pasivažinėjimas, kad ir iš New Yorko į Los Angeles. Ir jei J. Gagarin tikrai žemę apskrido, jam šiekie tokie nuopelnai yra, tik jau ne tokie dideli, kaip norima išpūsti. Juk pirmi keleiviai apie žemę buvo šuneliai, beždžionės. Taigi, jei nuopelnai Gagarinui, tai pirmiausia nuopelnai ir jiems priklauso. Bet man atrodo, kad didžiausi nuopelnai priklauso tiems mokslininkams, kurie tokias keliones galimomis padarė. Juk be jų genijaus, nei šuneliai, nei Gagarinai, nei ateity kiti, negalėtų apie žemę skristi.

Gaila, kad tik iš JAV pusės žinomi mokslininkų vardai, kurie tas keliones galimomis padarė. Iš sovietų teisybės nesužinosim, o jei kada ji bus sužinota, tai kiekvienas stebės, kad ten labai daug vokiškų vardų ir pavardžių. Ir visų mokslininkų, kurių tuoj po karo amerikiečiai, kaip nacių ar jiems dirbusių neturėjo, o sovietai sugaudė išsi-vežė ir į erdvių nugalėjimo darbus pakinkė.

K. Pušnaitis, Canada

dirbti ir aukotis rusų pavergtai tėvynei... Pečkauskienė buvo tvirtai įsitikinusi, kad svetimų kultūrų turtai, renkami iš visur, turi lyg grūdai kristi į savą žemę, todėl stengiuosi, -- rašė ji, kad mano vaikai kuodaugiausia girdėtų, mokėtų, dainuotų mūsų žemaitiškų dainų, pasakų ir padavimų" (Motina, 16 psl.).

Motinos įtaka vaikui prasideda dar jam negimus, todėl ilgiausiai išlieka už visas kitas įtakas ir jos skiepyjamos idėjos geriausiai pigija. Kad taip tikrai yra, rodo pavyzdžiai ir iš pavergtos mūsų tėvynės, kur jos auklėjimo pagrindų negali iš jaunuolių išplėsti nei partijos grąsinimai, nei bausmės.

Žurnale "Tarybinė Moteris", 1960 m. 8 nr. pats jaunuolis skundžiasi draugams, negalėdamas priimti komunistinių idėjų:

"... Ir vakare tu sugrįžti namo, pasakoji tėvams apie komjaunolišką ryžtą, staiga išvysti jų akyse nusivylimą, apmaudą, netgi pasipiktinimą. Veltui stengiesi jiems išaiškinti, nuraminti. Ne tavo jėgoms sugriauti įsitikinimus, kurie formavosi dešimtmečiais. Ir... patylomis pradedi

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAI,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

PRINOKE RUGIAI

Nemuno bangos tą pačią dainą jau tikstančius metų dainuoja, bet lietuviams ji niekad neatsibodo.

Vengk žmogaus, kuris dainos nemėgsta, Šekspyras sakė.

Kai kurie straipsniai atrodo plonu nušvietimu storos tikrovės.

Kad tauta nesunykty, reikia ne tik pačiam būti gero tėvo vaiku, bet ir geru tėvu.

Fiziologai sako, kad žmogaus galvoje daugiau kaulų, negu smagenų.

Deja, daugeliui antkapyje tik tik toks užrašas: Užgimęs užaugo, užaugęs paseno.

V.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

abejoti: juk tėvai nori tau tik gero, tik laimės, nes tu esi jų kūno ir kraujo dalis, jų gyvenimas ir ateitis esi. Paklūsti jiems, nors tava jaunatviška širdis ir veržiasi į nežinomus šiaurės tolius...."

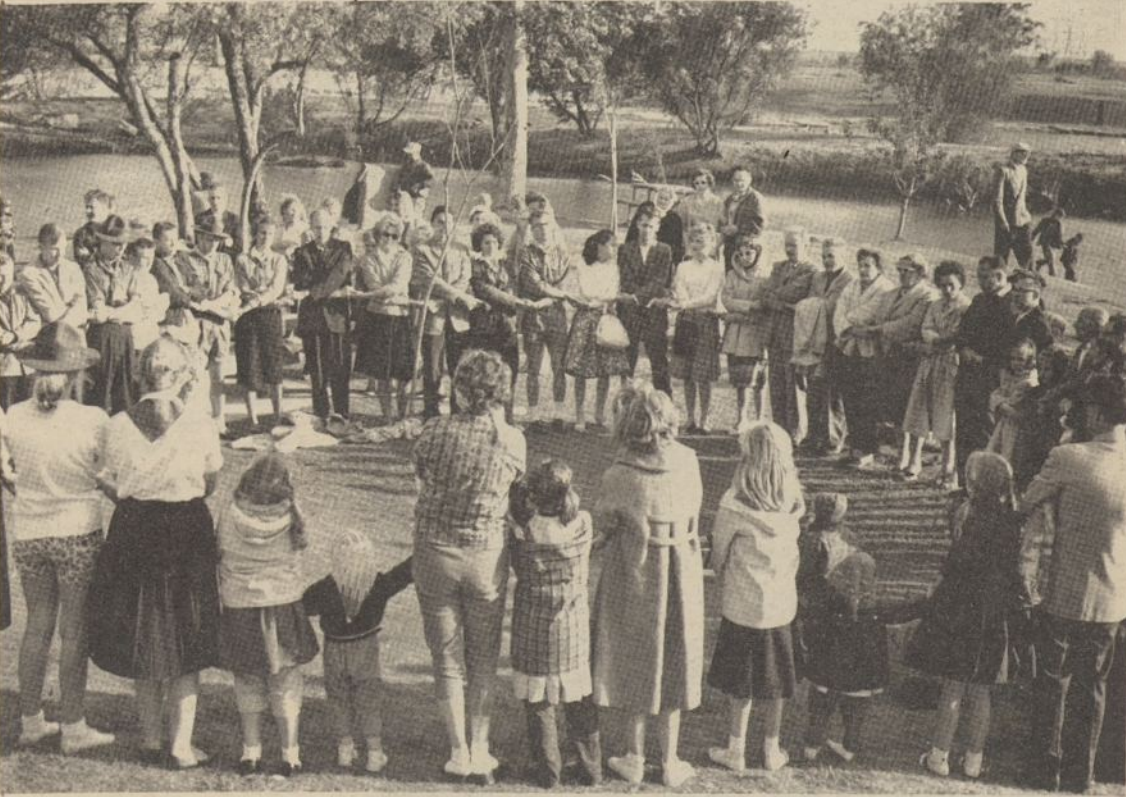
Ir kitas pavyzdys, kur "Vilniaus Tiesa" 1961.2.22 d. rašo:

"... Rutkauskaitė buvo nekartą išrinkta netgi į vadovaujančius cecho partinės org-jos organus ir štai parodė savo tikrąjį veidą--sulaužė darbo drausmę, po kojom pamynė partijos nario vardą. Partinė org-ja nesugebėjo perkrauti savo narių, nepadėjo jiems atsikratyti žalinga praeities liekana..."

Kaip matome, nei partija nei draugai, nei valstybė nesugeba išauklėti jaunosios kartos taip, kaip tikroji motina.

Pavergtoj Lietuvoj, kaip ir visoj sovietijoj, moters dieną švenčia kovo 8-tą. Pavartę jų spaudoj tos dienos aprašymus, randame pasižymėjusių ir apdovanojimų už nuopelnus aktyvių komunistų statytojų moterų pavardes, bet gi daugiausia rusiškas. Reiškia, lietuvių nesiekia tos vadinamos tarybinės garbės ir šlovės. Ji žino, kad yra savos tautos duktė, žino savo gyvenimo kelią ir nesvyruodama tvirtai juo eina.

Lietuvišku keliu, tik daug lengvesnių eina ir išievojus lietuvių motina. Ir joms visoms priklauso mūsų gili pagarba, meilė ir vispusiška parama auklėjant savo vaikus gerais lietuviams. O motiną suprasti poetas Milašius sako: "Kalbėti su tavim, tave, o Motina, suprasti, gali tik tasai, kuris tampa kūdikiu"... O juk nekartą net ir pačiame gyvenimo saulėleidy dar pasijuntam kūdikiais, reikalingais tikros motinos globos.

Los Angeles skautai į savo suruoštą gamtos prieglobstin iškilą sutraukė jaunos ir vyresnius, kurie vakare, skirstantis į namus, sustoję ratų sudainavo tradicinę atsisveikinimo dainą "Ateina naktis".
L. Kančausko nuotrauka

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (76)

DESO ARVAY

'Drąsus ir patikimas vaikas'

Geza, pajutęs ranką, norinčią atsegti jo švarką, atmerkė akis. Jis pamatė gailėtingą seserį ir pakiso savo rankas po antklodę.

--Mes norime tave apžiūrėti, --tarė daktaras.

--Ar aš galiu pirma nusi-plauti rankas?

--Vėliau.

--Bet mano rankos labai su-teptos.

--Tai nesvarbu; sakyk, kur tau pataikė?

--Į šlaunį.

Sesuo atvertė antklodę, atse-giojo švarką. Berniukas prispaudė rankomis savo diržo sag-tį.

--Nors ir labai nesmagu, --pasakė sesuo, -- mes turime pažiūrėti.

Berniuko rankos nepaleido dir-žo.

--Būk vyras.

Jis žiūrėjo į kambario lubas, bet diržo nepaleido.

--Kodėl tu esi toks? -- pa-

klausė sesuo.

--Kad tu nesi vyras, -- atsakė jis, savo akis nukreipęs į dak-tarą -- tamsias, gėdos pilnas vaiko akis.

--Aš tikiu, kad galėsiu pats padaryti, -- pasakė gydytojas se-seriai ir išsiuntė ją atnešti tvars-čių.

*

Kautynių triukšmas prie pilies kalvos sustiprėjo. Sprogdančių granatų ugnies medžiai, staigiai apsilapoję dulkėmis ir dūmais, šokinėjo iš karališkosios pilies mūrų. Viršuje siuvo lėktuvai. Isteriškas borto ginklų lojimas perrėkė artilerijos dundėjimą, ir du seni vyrai vaikų sodolio pie-vutėje bailiai pažvelgė į dangų.

--Tęskite, -- pasakė Ilona.

Seniai užmetę paskutinius žė-mių kastuvus ant olando kapo--dvyliktojo šį rytą. Kituose gulėjo po tris ar keturis žuvusius; bet geriau gulėti negilame kape negu ten, gatvėje, po kalkėmis, geriau pūti po pieveleprieš vaikų

darželį, negu būti žuvų sučiulpia-mas Dunojaus šakoje.

--Iškaskite dar vieną kapą, --pasakė Ilona.

Vyrai pasižiūrėjo.

--Vienam lavonui? -- paklau-sė vienas.

--Vienam mažam lavonui.

Antrasis, nubraukdamas pra-kaitą rankove, paklausė:

--Vaiko lavonui?

--Iškaskite kapą vaikui?

--Dideliam vaikui?

--Didžiam vaikui.

Pirmasis duobkasytis atmatavo kastuvu ilgą.

--Užteks?

--Užteks, -- atsakė Ilona.

Vyrai kasė. Netoli sprogogra-nata. Oro srovė užspaudė bur-nas ir ausis.

--Ar tu pažįsti tą vaiką? --paklausė vienas duobkasytis.

--Taip.

--Ir žinai, kieno vaikas?

--Taip.

Kastuvą pakeldamas šalin, pa-sakė pirmasis:

--Tai nunešk į tėvams.

--Neįmanoma.

--Kodėl?

--Jie išsigins jo.

--Mirusio vaiko išsigins?

--Yra tokių tėvų.

Jie kasė. Atsirado duobė. Ji dar buvo negili, kai Ilona pasakė:

--Gana.

Vyrai dirbo, lyg nieko nebūtų girdėję.

--Gana, aš sakiau!

Vyrai prieštaravo. Esą gėda, vaiką kaip kritusį šunį tik pa-kišti po velėną. Jie kasė toliau.

--Sakiau jums: nustokite!

Ilona buvo garsiai surikusi. Ji tebebuvo akis nukreipusi į negilų kapą. Vyrai žiūrėjo į Ilo-ną. Jie matė jos veide skaus-mingą liūdesį.

--Jis buvo geras vaikas, --pasakė ji, -- puikus vaikas.

--Paklydusi kulipka sukniaukė kate virš jų galvų.

--Taip, vaikai, -- pasakė vie-nas ir atsiduso.

--Jis buvo patikimas vaikas.

--Ar tu jį gerai pažinojai? --užjausdamas paklausė antrasis.

--Aš jį ilgai nežinojau.

--Kai jis bus palaidotas, --tarė pirmasis, --mes atvesime kunigą.

--Ne, -- pasakė Ilona, -- jis buvo komunisto vaikas, jis ne-krikščytas.

--Vis dėlto aš atvesiu kuni-gą. Krikšto vanduo niekam neiš-degina ženklo; ir iš viso, vaikų lavonai visada atrodo, kaip šven-tųjų; mes atvesime kunigą.

--Ne, -- pasakė Ilona.

Jos akys žibėjo pamišimu. Abu seniai stovėjo nežinodami, ką daryti; nes Ilona buvo nuo pečių nusiėmusi automatinį šautuvą. Ji pasupo į kaip kūdikį ant ran-kų, paskui ginklą padėjo į ka-pą.

--Jis buvo geras vaikas.

--Tai ne vaikas, -- išdrįso pa-sakyti vienas.

--Jis buvo drąsus vaikas, --kalbėjo Ilona, -- bet jie numa-rino jį badu.

--Dėl Dievo, mergaitė, tai nė-ra vaikas.

Ilona atrodė nesava.

SVEIKATOS VERTINIMAS

Dr. S. BIEŽIS

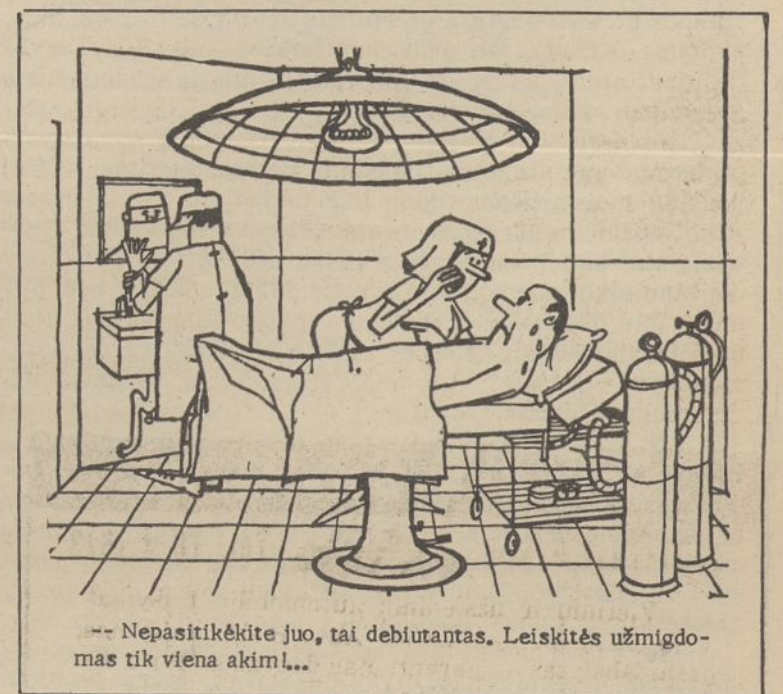
toks jau nelaikytinas visiškai sveiku, nors jis nėra tikras li-gonis.

Mes siekiame ne tik nesirgti, bet būti visu šimtu nuošimčių pajėgūs, kas ištikrųjų ir yra pilna sveikata, kurią gamta mus apdovanojo ir kurios išlaikymą mes privalome siekti visomis išgalėmis. Tegul ne visiems ir ne visada pasiseka išlaikyti to-kią idealią būklę, bet tai ne-reiškia kad iš viso nereikia jos siekti ar bent prie jos ar-tėti. Šiandien jau yra žinomi

lema gana komplikuoja, kurios vykdomas reikalingas atitinkamu pastangų ne tik trumpam laikui, bet visam gyvenimui. Čia ir rei-kalingas tas patvarus ryžtas, be kurio žinoma, laukiamų vaisių nebus.

Aišku, pirmoje vietoje reikia blaivaus apsisąsėjimo, tiks-laus nusistatymo ir pastovaus vykdymo. Pradžiai gali būti ne taip jau lengva. Reikės nekurį pro-čių atsisakyti, kitus pakeisti tikslesniais. Socialė aplinkuma, jei ji priešinga naujiems reika-lavimas, teks pasukti kiton, daž-nai priešingon kryptin, kas bent pradžioje gali būti visai nepa-trauklu. Bet tai būtina geresnės sveikatos sąskaiton. Tačiau vi-dutinam asmeniui čia menami pakeitimai ar papildymai, kokie jie bebūtų, neprivalėtų pasi-reikšti kokia tai staigmena ar baisia revoliucija, kuri galėtų nuvesti į kokią tai nežinąbę. Pri-valėtų būti aiškiai suprasta, kad kas bus daroma, bus lai-koma sveikatos pakėlimo lygiui ir paties gyvenimo prailginimui. O tai, galima sakyti, bus per-kama aukšta, tikriau pasakius, aukščiausia žmogui vertybė -- sveikata -- palyginant, už mažą kainą.

Kas čia pasakytą, nebus sklan-džiai įgyvendinta be tam tikrų ir

--Nepasitikėkite juo, tai debutantas. Leiskitės užmigdo-mas tik viena akimi!..

būdai ir priemonės esamą svei-katą pagerinti, ją sustiprinti. Tai kodėl tuo visu nepasinaudoti, kiek tik priinama ir galimybės lei-džia.

Siekti visiškos sveikatos rei-kia noro, ryžto ir mokėjimo, ty-turėjimo tam tikrų būtinų žinių. Į tai įeina žmogus kaip indivi-das, kaimynystė kaip grupė, tau-ta ir valstybė, ir plačiu mastu net visa žmonija. Šiais laikais pasikrui jau nebeįmanoma gy-venti. Vieni su kitais glaudžiai bendrauja, vieni kitiems savotišką įtaką daro ir tas paga-liau visus paliečia ir stumia tai viena, tai kita kryptim. Pa-skirai jau nebegalime nė gy-venti, nė tvarkytis. Gyvendami šiame perpildytame visokių ge-rybių ir laisvųjų krašte ir paski-ri asmenys turi daug progų įvai-riai reikštis.

Į kai kuriuos reiškinius ste-bint kyla klausimas, ar žmogus tikrai nori pagerinti savo svei-katos būklę? Greičiausia, kad visi atsakys teigiamai. Juk nerasi žmogaus, ieškančio ligos. Bet ar pas jį yra užtektinai tvirtos ir neatlaidaus pasiryžimo tai vykinti? Čia tai susiduriame su ta nuolatine kliūtimi, kuri daž-nai esti ne taip jau sunki, kurios nebūtų galima nugalėti. Bet dau-gelis, dėl reikiamo pasiryžimo stokos ir žinojimo, stumiasi įprastu rutinos keliu, nelyginant tas stuobras upės srovės betiks-liai nešamas, be atodairos dau-žomas į uolas, kurias, dažnai galima aplenkti. Tiesa, niekas nėra linkęs tokiuo stuobru tapti ir dar mažiau prisipažinti, bet kasdieninis gyvenimas visa tai parodo. Juk mažai pastangų te-reikia su srove plaukti, nors ir žinai kad nepajėgsi numatyto kranto pasiekti.

Kad pasiektum aukštesnės svei-katos už vidutinę ir ją išlaikius, reikia ją visuomet rūpintis. Iš-laikant tinkamoje aukštumoje privaloma taip gyventi, kad jos nepažeistume, nors ir visai ne-žymiai. II šią programą įeina daugybė didelių ir mažų faktorių, kaip maistas, darbas, poilsis, nuotaika, ekonominis išteklius, socialinė aplinka. Taigi, prob-

teisingų žinių, kurias reikia pir-miausia įgyti. Ir tik jomis vado-vautis, o ne šiaip jau kokiais beprasimais patarimais arba beverčiais nurodymais. Tik mokslinės žinios, pagrįstos pa-tikrintais faktais, duos tikrą naudą.

Dabar tokių žinių gausu. Sa-kysime, tikslius valgomasai maistas privalo pirmauti, nes jis gali būti didžiuliu geresnės sveikatos šaltiniu, arba prie-šingai -- duobės kasimas kapi-nyne. Pavyzdžiui nutukėlis nie-kada nesidžiaugys gera sveikata, stoka vitaminų ar mineralų ne-teiks reikiamos energijos. Dar-bas ir jo sąlygos dažnai vaidina lemiamą vaidmenį. Poilsio svarbos ir reikšmės negalima perversinti. Reikia aiškiai ži-noti, kad žmogus jaunystėje, pusamžiuje ir senatvėje, visai nebe tas pats asmuo, kad orga-nizmo reikalavimai šiuose laiko-tarpuose skirtingi ir jų patenki-nimas ar nepatenkinimas turi tiesioginį ryšį bei pasekmes, susijusias su vienu ar kitoku pačios sveikatos lygiu ir gyve-nimo ilgumu.

Kai kurie žmonės galvoja, ar visa tai verta? Žinoma, tai pri-klauso nuo žmogaus galvosenos, jos siekių ir, bendrai, kaip jis patsai nusiteikia gyventi. Pagris-tų ir pateisinamų argumentų prieš tai vargiai rasime. O už tai visi argumentai tvirti kaip mūras: Patvari energija, malonumas gyventi ir noras dirbti, nesudrumstas ramumas, jauti-mas pajėgumo, aukštesnis ats-parumas prieš ligas, išvengimas daugelio susirgimų ir ilgesnis bei malonesnis gyvenimas.

Ar galima manyti, kad tai lai-mėti yra aukšta kaina? Atsaky-mas -- ne. Bet dažniausia tik-tas įvertina šias gerybes, kuris praranda savo sveikatą. Tik gai-la, kad praradus sunku besu-sigrąžinti, nors ir aukso kalnus žadėtum.

Paraginkit savo pa-žįstamus užsiprenu-meruoti DIRVĄ.

Gavome 242 naujus skaitytojus

450 naujų skaitytojų vajaus lentelė, skaitant už kiekvienus Dirvos leidimo metus po 10 naujų skai-tytojų, dabar taip atrodo:

1900	1905	1921	1939	1947	1955
1910	1924	1902	1940	1948	1956
1914	1905	1900	1941	1949	1957
1910	1900	1900	1942	1950	1958
1910	1907	1900	1943	1951	1959
1920	1905	1900	1944	1952	1960
1921	1905	1907	1945	1953	
1922	1900	1900	1946	1954	

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

DIRVA

6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

PRADEKITE SIŪSTI DIRVĄ

Kam

Kur

Susipažinti šešius numerius ☐

Už metus — \$8.00 ☐

Už 6 mėnesius — \$5.00 ☐

(Tos kainos yra tik naujiems skaitytojams)

(Pažymėkite atitinkame lankelyje savo užsaky-mą ir pridėkite atitinkamą mokestį, jei užsakote sau ar kaip dovaną).

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*DIRVA*

FLORIDA

• Kazys ir Micė Štaupai, nuolatos gyvenę St. Petersburg, Fla., šiuo metu vieši Clevelande pas gimines. K. Štaupas diriguoja St. Petersburgo lietuvių chorą "Daina", kuris jau garsėja ir už lietuvių kolonijos ribų. Balandžio 8 d. choras gražiai reprezentavo lietuvių Million-Dollar Municipality Pier programoje. E. K.

NAUJAS BIULETENIS "FLORIDOS LIEAUVIAI"

"Floridos Lietuviai" — tokiu vardu išėjo pirmas numeris St. Petersburg, Fla., lietuvių kolonijos biuletenio. Leidėjais pasirašė: Nelie Zabukas ir Peter Pocius. Adresas: P. Pocius, Route 6, Box 606, Tampa 10, Fla. Savo žodyje leidėjai pasisako:

"Floridos lietuviai neturi jokių priemonių, kurios juos bendrintų tautiniais, kultūriniais ar materialiais reikalais. Jie norėtų žinoti, kur kas yra veikama, kas kur atvažiuoja — išvažiuoja, ką nori pirkti ar parduoti, ar apie Floridą patarimo gauti". E. K.

Parengimų kalendorius

GEGUŽIO 6 D. Organizacinio Komiteto Šv. Jurgio parapijos salei paremti rengiamas banketas.

BIRŽELIO 3 D. Lietuvių Demokrato Klubas išrinktų pareigūnų pristatymas Čiurlionio Ansamblio namuose.

GEGUŽIO 7 D. Neringos Skaučių Tuntas švenčia Motinos dieną.

GEGUŽES 13 D. Ateities Klubas vakaras - vaidinimas "Raudonas Vynas" Lietuvių salėje.

GEGUŽES 20 D. Vaidilos Teatro spektaklis "Vieno kiemo gyventojai".

BIRŽELIO 10 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas finis semestri.

BIRŽELIO 18 D. ALT rengiamas liūdnųjų birželio įvykių minėjimas

BIRŽELIO 25 D. L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus rengiama gegužinė.

LIEPOS 15 D. TĖVYNES GARŠŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

RUGPIUČIO 6 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis gamtoje.

RUGSĖJO 3 D. devintoji Lietuvių Diena.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiamas tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

LAPKRIČIO 4 D. SLA 14 Kuopos gyvavimo 60 metų sukaktuvių minėjimas.

Solistė L. Zaikienė, išpildžiusi programą Los Angeles skautų "Židinio" meno vakare, apdovanojama gėlėmis. Nuotraukoje iš kairės: vakaro vadovas Br. Stančikas, pranešėja Andrešiūnaitė, Kazlauskaitė ir solistė L. Zailskienė.

L. Kančausko nuotrauka

LATVIAI IR MŪSŲ PALANGA

(Atkelta iš 2 psl.)

įsiveržė į Alūkstos sritį ir, paėmusi į nelaisvę paliktas mažas lietuvių Komendantūrijų igulas, okupavo visą tą Lietuvos pakraštį. Lietuva, apgynusi savo laisvę, bet praradusi sostinę su didėlėmis rytų ir pietų Lietuvos sritimis, kreipėsi į Latvijos vyriausybę, prašydama išvesti lietuvių kariuomenę iš Lietuvos teritorijos, latviai atmetė Lietuvos prašymą.

Lietuva, nuniokota Didžiojo karo, ekonomiškai išsekusi ir kaip tauta nukraujavusi laisvės kovoje, nesirijo jėga išstumti latvius iš Lietuvos teritorijos (nors ir galėjo). Nesirijo dar ir dėl to, kad milžiniški Respublikos darbai šauktė šauktė lietuvių rąstus. Beveik pustrėčių metų trukusios laisvės kovos neleidė tautai pradėti grįsti savo valstybės pamatų. Ir tada prasidėjo latviški "teritoriniai ginčai" -- Lietuvos - Latvijos valstybinių sienų derybos.

Čia, po ranka, mes neturime tų derybų eigos, bet viena galima pasakyti, kad jos buvo sunkios, nes tęsėsi apie 5 mėnesius ir tai su pagelba sudarytos tam reikalui neutralių valstybių komisijos. Mat, latviai užgrobtas Lietuvos sritis laikė savomis teritorijomis, nes tos srities prieš I Pasaulinį karą buvusios priširtos prie Kurliandijos. Antra - tose srityse kadaise gyvenę kuršiai ir sėliai, bet ne lietuviai.

Žinoma, šitie latvių motyvai nebuvo realūs, nes neatitiko nei etnografinės nei faktinės Lietuvos padėties.

1. Nei latviai nei lietuviai, kaip tautos, po išsilaisvinimo negalėjo kliautis buvusių okupantų administracinių krašto padaliniais, nes rusai administruodami niekados nebuvo mūsų tautinių interesų. Priešingai, jie skaldė mūsų etnografinius plotus, jungė juos prie svetimų sričių, idant lengviau galėtų ištrinti mūsų praeitį iš istorijos puslapių, ir valdė mus pagal sukurtą visos Rusijos administracinę sistemą. Antra vertus, o ir tie administraciniai rusų vienetai niekados nebuvo pastovūs. Pav., Palangą su visu pajūrio ruožu apie 1800 metus, Kuršo hercogams pradžiai, buvo priskirta prie Kurliandijos, bet 1819 metais tą sritį rusai priskyrė prie Kauno gubernijos. O 1827 metais vėl ją priskyrė Kurliandijai. Tas pats vyksta ir dabar. Tik palyginkim, kaip bolševikai šiandien suskaldė Lietuvą: Rytų ir Vakarų (Mažąją) Lietuvą sau priskyrė, o pietų sritį atidavė Lenkijai.

2. Antras latvių motyvas, kuriuo savinasi Lietuvos užgrobtas sritis, buvo tai, kad Lietuvos pajūryje gyvenę kuršiai, o Alūkstos srityje sėliai. Bet juk nei kuršiai nei sėliai nebuvo latviai. Pagaliau kuršiai, apie 15 amž. iš-tirpo lietuvių ir latvių masėse, o sėliai apie tą patį laiką aukštaičiuose. Ir tose Lietuvos srityse nuo 15 amž. gyvena tik lietuviai: Lietuvos pajūryje žemaičiai, Alūkstos srityje -- aukštaičiai, Pagaliau etnografiniu ir valstybiniu atžvilgiais Lietuvos valstybė su būvisia Kuršo Kunigaikštija turėjo aiškią istorinę sieną, kuri pirmą kartą buvo nustatyta 1495 metais ir vėliau, 16 šimtmečiuje, ar 6 kartus buvo lyginama, koreguojama ir smulkiniai aprašoma. Ji prasidėjo maždaug nuo Nemunėlio - Radviliškio ir ėjo apytiesia linija pro Baus-

kę, Ežerę, Priekulę, pro pietus Liepojos ežero krašto iki jūros. Rytinė Livonijos dalis 1569 m. prisijungė prie Lietuvos. 1918 metais lietuvių sodybos siekė Jakūbpiį. Tačiau lietuvių tauta, kovodama dėl laisvės, turėjo tikslą atkurti savo valstybę ne istorinėse, bet etnografinėse ribose, t. y. sujungti į vieną valstybę tas lietuviškas sritis, kuriose gyveno lietuviai. Dėl to Lietuvos kariuomenė, kaip iš viso Lietuvos, taip ir iš Eglaitės Alūkstos, Kaukuonių (Kalkūnų) sričių 1919 m. išstūmė bolševikus, apsaugodama savo tautiečių gyvybę ir turtą, nes tos sritys buvo grynai lietuviškos.

Taigi latviai, nors ir gerai žinodami Lietuvos - Latvijos istorines bei etnografines ribas, gali sakyti, iš pasalių užgrobė Lietuvos pakraščius ir pradėjo derėtis. Ir išsuderėjo, nes jų derybų argumentas buvo jų kariuomenės: išsuderėjo pasilikti visas užimtas sritis, grąžindami už tai Lietuvai, palyginti, mažą, 20 km. ilgio, pajūrio ruoželį, į kurį ėjo Palanga ir Šventoji. O į šiaurę nuo Šventosios, Skuodo visą Rucavos sritį pasilikti sau. Taigi to mažo ruoželio mūsų pajūrio grąžinimas buvo mums atlyginimas už visas latvių užgrobtas mūsų pasienio sritis.

Tačiau latviai nebuvo patenkinti ir tokiais "mainais": visą nepriklausomybės laiką jie gailavo mūsų pajūrio ir auklėjo savo naująją kartą, primindami jai, kad jie, latviai, praradę lietuviams ne tik Šventąją, Palangą, bet ir Klaipėdą (židr. Zaličio istorijos vadovėlį). Todėl mes lietuvių, per daug nesistebime, kad (ypač) jaunieji latvių menininkai per "nelaimingą apsirikimą" dar kartą ėmė ir "pasivaikščiojo" po mūsų žemėlį. Tačiau ši kartą mes laimingesni latvių žygio atveju, nes jie pasivaikščiojo tik žemėlapyje.

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surasti. Ypač gera knyga, kočia yra R. Spalio Alma Mater.

Išgyk ją savo bibliotekai. Išgyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrišta gražiais, kietais viršeliais.

Išgydamas Alma Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

DAIVA MONGIRDAITĖ VIETOJ PRUDENCIJOS BIČKIENĖS

SOLISTE DAIVA MONGIRDAITE

Dainininkės Prudencijos Bičkienės kelionę į Bostoną lydėjo nesėkmės. Dėl nesveikatos neįvyko jos koncertas praėjusių metų gruodžio 2 d., dėl tų pačių priežasčių ji neatvyko į pabaltiečių rengiamą koncertą ir š. m. balandžio 21 d. žinoma, ypač Bostono lietuviai, labai apgailestauja jos nepasirodymą ir linki jai artimiausiu laiku iš visų negalavimų išsivaduoti.

P. Bičkienės vieton minėtą balandžio 21 d. stojo mūsų jauna ir talentinga solistė Daiva Mongirdaitė. Juodas plėmas toj pakeitimo byloj yra tai, kad Daiva tokiame dideliame ir rimtame koncertui pasirošiti teturėjo tik savaitę laiko. Tai kėlė rūpesčio rengėjams, tai kėlė rūpesčio visiems, kurie rūpinasi tų koncertų meniniu lygiu. Tačiau maloniai teko nustebti, kad Daiva Mongirdaitė ne tik laikėsi prideramoj meninėj aukštumoje, bet pasirodė turinti platų ir gerai paruoštą dainuojamų dalykų repertuarą. Mat, padainuoti porą dainų ir porą operinių arijų, kuriame nors sudėtiname vakare, yra vienas dalykas, o "išvežti" vienai didelį koncertą jau yra sunkus ir rimtas reikalas.

Daiva Mongirdaitė savo koncerto programoj turėjo

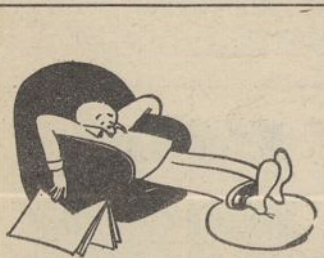
net septyniolika atskirų vokalinų dalykų. Ji padainavo G. Pergolesio Niną, F. Durantės Vergin, tutta amor, F. Mendelssohno Žibuokles ir Naują meilę, F. Schuberto Tu esi rimtis ir Gretchen prie Verpsto, W. A. Mozarto ariją iš op. Pagrobimas iš Seraglio. Tai pirmosios koncerto dalies dalykai. Jei pirmieji du italių klasikai paprastai yra dainuojami "balsui sušildyti", tai ypač abi Mendelssohno dainos, Schuberto Gretchen prie verpsto ir Mozarto ariją Daiva Mongirdaitė muzikiniu ir vokaliu atžvilgiu padainavo itin gerai. Jos dainavime buvo juntamas atliekamų kūrinių stilius, grožis ir nuotaika.

Antrojoje daly įtikinamai praskambėjo G. Verdi suniki arija iš Traviatos 1-jo veiksmo, o ypač žaviai buvo padainuotos dvi Cl. Debussy dainos — Ekstazė ir Medinis žirgelis. Rūpestingai paruošti, su giliu įsijautimu ir stipria vokaline išraiška padainuoti liet. kompozitorių kūrinių — Br. Dvariono Žvaigždutė, Br. Budriūno Šauksmas ir Protėvių žemė, Jul. Gaidelio Pajūrys. Koncertas baigtas įspūdingai ir jautriai padainuotom amerikiečių kompozitorių dainom — Alb. Hay Malotte My Friend, John Duke There will be stars ir R. Hageman Miranda.

Tenka pabrėžti, kad D. Mongirdaitė, be muzikalumo ir gerai valdomo balso, turi puikią tartį, gerai taria itališkai, vokiškai, prancūziškai, angliškai ir, žinoma, lietuviškai. Šiame koncerte buvo regima ypač gerokai paūgėjusi jos muzikinė kultūra. Bisui ji padainavo G. Puccini ariją iš op. M-me Butterfly.

Prie piano buvo Richard Parrinello. Tai itin geras akompaniatorius, nemaža prisidėjęs prie D. Mongirdaitės koncerto pasisekimo ir aukšto meninio lygio. Nežiūrint, kad laiko turėjo mažoka, jis puikiai skambino ir liet. kompozitorių dainų akompanimentą.

Tie, kurie į Daivos Mongirdaitės koncertą atėjo — turėjo gražių ir malonių išgyvenimų. Deja, klausytojų erdvioj Jordan Hall salėje buvo neperdaugiausia. Iš lauko pusės žiūrint, trys Pabaltijo tautos nesunkiai galėtų tą salę pripildyti. Bet... atpenti į tuos koncertus eina ir Bostono lietuviai. Sunku rasti žodį žmonėms, kurie nuo remtinių ir gerų parengimų pradeda nusigrįžti... St. S.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas — garantuotas dažymas. Prano Grigonio priežiūra.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

NEW SATURDAY HOURS
9:30 to 2:30

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausių mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti.

KAS IR KUR?

• Skulptorius Teisutis Zikaras, gyv. Australijoje, užbaigė šešis mėnesius trukusį darbą — skulptūrą fontanui, kuri puošia ETos fabriko sodelį Melbourne. Kovo mėnesio 15 dieną buvo šios komercinės įmonės atidarymas, kurio metu paleistas fontanas ir penkiasimtinė svečių minia su Viktorijos ministeriu pirmimininku Bolte priešaky grožėjosi mūsų tautiečio darbu, nulietu iš aliuminijaus. Skulptorius Teisutis Zikaras su poniu buvo pakviesti iškilmingon vakarienėn, kurion susirinko daug įvairių prekybininkų ir valdžios atstovų. ETos firma skulp. Teisučiui Zikarui išmokėjo apie 3000 svarų už dekoratyvinį jo kūrinių.

Teisutis Zikaras lektoriauja Melbourne Karališkame Technologijos Institute.

• Antanina Janulaitienė kovo 13 d. atvyko iš Lietuvos į Chicago ir apsigyveno pas sūnų ir marčią Vytautą ir Solomėją Janulaičius (6156 N. Harding, Chicago 45, Ill.). Amerikoje gyvena visi trys jos vaikai: Birutė Račkauskienė, Toledo, Ohio, o sūnūs Vytautas ir Tautvydas Chicagoje. Atvykimu buvo pradėta rūpintis prieš 6 metus. Pirmieji bandymai nepavyko, bet iš naujo kartojant pastangas, kreipiantis į Valstybės Departamentą, pagaliau laimėta. Atvykusioji Antanina Janulaitienė visą laiką gyvena Kaune.

• Australijos Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba buvo paskelbusi rašinio konkursą tema "Lietuvos knygnešiai". Komisija, peržiūrėjusi atsiųstuosius darbus, pirmą premiją paskyrė Melbourne savaitgalio mokyklos mokinei Genei Gabcaitei. Iš kitų darbų komisija atrinko dar tris geresnius darbus ir jų autorius nutarė apdovanoti knygomis. Štai jie: Aldona Urnevičiūtė — Adelaidės savaitgalio mokyklos, Ramunė Zinkutė — Bankstonno savaitgalio mokyklos ir Gediminas Statkus — Melburno parapijos mokyklos.

• Dr. Pranai Sutkui jo žmona dail. Ada Korsakaitė, balandžio 18 d. padovanojo dvynukus — mergaitę ir berniuką. Motina ir naujagimiai jaučiasi gerai.

• M. Meiliūnas, iš Toronto, mokėdamas už Dirvą atsiuntė \$5.00 auką.

TORONTO

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama", praėjusiais metais pasiekusi milijoninės avyvertos, yra pasiryžusi antrąjį milijoną pasiekti dar greičiau. Valdība išsiuntinėjo visiems nariams paaiškinimus apie "Paramos" veiklą nurodėdama kokią naudą turi asmuo būdamas kooperatyvo nariu. Kartu kreipėsi, kad kiekvienas narys su mažomis pastangomis, surasdamas tik po vieną narį, jų skaičių padvigubintų. Su narių padvigubėjimu, aišku, stipriau pradėtų cirkuliuoti kapitalas, nešdamas naudą kolonijos lietuviams. Papti nariu gali kiekvienas, kuris tik susitauo 5 dol. ir jais padaro pradžią tolimesniam taupymui.

Valdība ypatingai pageidauja, kad mūsų priaugantis jaunimas pratintųsi iš jaunų dienų prie taupymo ir palaikytų ryšius su lietuviškomis organizacijomis.

Kanados skautų vadovų suvažiavimas Toronte įvyko balandžio 22 d. Darbu tvarkoje numatyti klausimai suvažiavimo dalyvių visumai nagrinėjami ir aptariami, kad davus tolimesnę eiga jų įgyvendinimui. Posėdžius baigus buvo paruošta bendra arbatėlė.

Los Angeles skautų suruoštoje išskiloje užkandžiauja D. Gustaitė, V. Svederskas ir B. Lembergaitė, L. Kančausko nuotrauka

Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris, rūpindamasis prisiauginti naujų šokėjų, įsteigė mažųjų grupę, kuri jau yra gražiai pasirodžiusi ne viename parengime. Nuotraukoje mažieji sambūrio šokėjai (pirmoj eilėj): Lesčinskaitė, J. Jakutis, V. Šnekutytė, D. Bajerčius, A. Adomavičiūtė, A. Vasy, L. Baltušytė, V. Izickas, D. Jasaitytė, A. Račkauskas, D. Bakšytė.

EAST ST. LOUIS

EAST ST. LOUIS APYLINKES SKYRIUS RENGIA VAKARĄ

A.L.T.S. East St. Louis apylinkės skyrius šių metų gegužės 6 d. rengia vakarą su programa bei šokiais čekų salėje. Programa bus pradėta punktualiai 7 valandą vakaro ir po programos seks šokiai bei žaidimai. Visi galės vaišintis skaniais užkandžiais bei atsigalvinti gėrimais.

Gražus jaunimo studentų būrys atvyks iš Chicagos išpildyti programos, vadovaujamas Bronės Variakojienės. Pirmiausia mergaičių sekstetas padainuos lietuvių harmonizuotas dainas, po to solo iš operos "La Boheme", toliau duetas ir tolimesnėje dalyje vėl seks tetas ir t.t. Antroje programos dalyje bus suvaidintas nuotaikingas vieno veiksmo vaizdelis "Piršlybos" su muzika, dainomis bei šokiais.

Visi East St. Louis bei St. Louis apylinkių lietuviai yra nuoširdžiai kviečiami atsilankyti į minėtą parengimą šių metų gegužės mėn. 6 dieną (šeštadienį) čekų salėn — kampas Exchange Avenue ir 11th St. Skambios jaunimo dainos, muzika bei šokiai visus linksmai nuteiks ir East St. Louis bei St. Louis lietuviai bei jų draugai turės retos ir gražios progos sueiti ir tarpusavyje nuotaikingai pabendrauti.

Tokios progos East St. Louis padangėje ne taip dažnai pasitaiko — tad visi maloniai kviečiami atsilankyti.

R. J. B.

WELLAND

LTS Wellando skyrius visą laiką buvo judrus organizacinis vienetas Niagaros pusiasalyje. Per palyginamai trumpą savo gyvavimo laikotarpį skyrius lietuviškos tautinės veiklos plotmėje tikrai gražiai užsirekomendavo. Įvairūs parengimai, pasikaitos, minėjimai, rinkimas aukų Lietuvos laisvinimo reikalams, Vasario 16 Gimnazijai, Lietuvos laisvės kovų invalidams, parama pasilikusiems Vokietijoje lietuviams, tai vis darbai, kuriais skyrius nužymėjo savo veiklos kelius. (Pažymėtina ir tai, kad skyriaus rūpesčiu Niagaros pusiasalyje Dirvos skaitytojų šeima vis auga).

Šiuo metu skyriaus valdybą yra tokios sudėties: Juozas Satkus — pirmininkas, Mykolas Šalčiūnas — sekretorius ir Kazys Žukauskas — išdininkas.

Praeivis

VIRŠUJE: Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris, vadovaujamas Onos Ivaškiienės, gegužės 20 d. dalyvaus tarptautiniame šokių festivalyje Washingtone, D. C.

Kandidatai į Bendruomenės Tarybą

RYTŲ APYGARDOJE

1. Armanienė Elena, Dr., advokatė, teisių daktarė.
2. Dilis Vladas, inžinierius.
3. Dzikas Stasys, mokytojas -- žurnalistas.
4. Jankus Lionginas, kunigas, BALFo reikalų vedėjas.
5. Kontrimas Simonas, darbininkas.
6. Kulys Bronius, pedagogas -- žurnalistas.
7. Leskaitienė Vincė, solistė.
8. Maurukas Juozas, dipl. ekonomistas.
9. Mikuckis Juozas, poetas -- karininkas.
10. Naujokaitis Pranas, pedagogas -- rašytojas.
11. Nemickas Bronius, teisių daktaras.
12. Paulis F. Charles, advokatas.
13. Penikas Domas, ekonomistas -- verslininkas.
14. Sirusas Jurgis, dipl. agronomas.
15. Šlepetys Jonas, pulkininkas -- teisininkas.
16. Trečiokas Albinas, notaras.
17. Vaitiekūnas Vytautas, teisininkas.
18. Valiūšaitis Stasys, Dr. kunigas.
19. Varnas Antanas, architektas.
20. Volertas Vytautas, inžinierius.

Rytų Rinkiminės Apygardos Komisija.

Ar jau įsigijote knygą ALMA MATER? Galima gauti pirkti Dirvoje.

BOSTONO LIETUVIŲ TAU TINIŲ ŠOKIŲ SAMBORIO

POKYLIS

rengiamas 1961 m. GEGUŽES 7 d. — SEKMADIENI 6 val. vakare

SO. BOSTONO LIETUVIŲ PILIECIŲ DRAUGIJOS NAUJOJE SALEJE
368 W. Broadway, So. Boston, Mass.

PROGRAMOJE

1. Solistė STASĖ DAUGELIENĖ.
2. Baletu šokėjos: LORITA, SHARLEN ir LYNE MANEIKYTĖS.
3. Suomiu tautiniai šokiai; vedėjas REINO J. MARTIN.
4. Lietuvių tautiniai šokiai, šoksimi ir Washington; vedėja ONA IVASKIENĖ.
5. Staigmenos, deklamacijos ir kitkas.

Šokinis grieš geras orkestras. Veiks bufetas.

Savo atsilankymu paremsite Bostono jaunimą, kuris šiemet gegužės mėnesį atstovaus Amerikos lietuviams daugybės tautų pasirodyje Washingtone. Atvykite visa šeima. Vaikams bus slygos atskirai pasilinksminėti. Įėjimas — 1 doleris.

Balandžio 16 d. Detrote, Kultūros Klubo iniciatyva, vadovaujant A. Gilvydžiui, buvo surengtas Vasario 16 Gimnazijai remti vakaras, davęs 500 dol. pelno. Į parengimą atsilankė Juozas ir Marija Bačiūnai ir dr. P. Reklaitis, Gimnazijos įgaliotinis, padaręs įdomų pranešimą apie gimnazijos būklę. Nuotraukoje J. M. Bačiūnai su parengimo talkininkais. Pirmoj eilėj iš kairės: Marija ir Juozas Bačiūnai, jūrų skaučių vadovė Laurinavičienė, bufeto šeimininkė Šadeikienė ir skautų vadovas Pesys. Užpakaly stovi jūrų skautai: O. Kilikevičiūtė, N. Naruševičiūtė, Z. Sukauskaitė, L. Juška, St. Šadeika, V. Gričiūtė, A. Hofmanaitė, M. Sukauskaitė, V. Laurinavičius, E. Brazaitytė.

J. Gaižučio nuotrauka